

ЗАСТОСУВАННЯ КРИМІНАЛІСТИЧНОЇ МЕТОДИКИ РОЗСЛІДУВАННЯ ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ СЕРІЙНИХ ВБИВСТВ – ЗАПОРУКА ДОТРИМАННЯ ПРИРОДНОГО ПРАВА ЛЮДИНИ НА ЖИТТЯ

Міндер В.С., студент ННІПП НАВС

Науковий керівник: к.ю.н., доцент, доцент кафедри кримінально-правових дисциплін ННІПП НАВС Семенов В.В.

Одним з постулатів кримінального права будь-якої цивілізованої країни є невідворотність покарання. Тобто жоден злочинець не має уникнути справедливого покарання і жоден невинуватий не може бути покараним. Існують випадки, коли після знешкодження чергового серійного вбивці з'являються приклади судових помилок і без вини засуджених. В більшості випадків серійних вбивць засуджують до довічного позбавлення волі. Тому справедливе судове рішення найбільше залежить від якості досудового розслідування, яке в свою чергу залежить від методів, що застосовувались при розслідуванні серійних вбивств.

Одними із найбільш складних і проблемних питань криміналістики є методика розкриття серійних вбивств, так як серійні вбивства є найбільш тяжкими, особливо небезпечними, резонансними та латентними злочинами. Саме тому ця проблема привертає увагу багатьох науковців.

Кількість серійних убивств щороку суттєво зростає, проте якість і результативність їх розслідування залишається на низькому рівні, оскільки їх розслідування – це складна багатоаспектна проблема, яка ускладнена недостатньою розвиненістю науково обґрунтованої криміналістичної методики.

Серійні вбивства – це вчинені у різний час два і більше вбивств, які характеризуються подібністю мотиву, часом, місцем і обстановкою, однотипністю способів вчинення і приховування злочинів, збігом характеристик осіб загиблих та іншими ознаками, які відобразилися в слідовій інформації, що дають достатні підстави для висунення версії про їх вчинення однією особою (особами).

В науковій літературі виділяють такі групи серійних вбивств: з корисливих мотивів; пов'язані із згвалтуванням або задоволенням статевої пристрасті в іншій формі; у процесі протистояння організованих злочинних угруповань; на замовлення, які вчиняються особами, що перетворили цю діяльність у злочинну професію; з кровної помсти; вчинені з мотивів расової, національної чи релігійної нетерпимості або під час проведення релігійних ритуалів. Найбільш розповсюдженими є вбивства з корисливих мотивів. Серійні вбивства, які вчиняються на сексуальному ґрунті, у структурі інших вбивств вказаної категорії посідають друге місце.

Серійні вбивства являють собою сукупність злочинів, локалізованих часом, простором і діями тієї самої особи або групи осіб. Тому їхня криміналістична характеристика містить інформацію, що відтворює обстановку, властиву тільки серіям злочинів, скоєних певними особами, на відміну від серійних злочинів, скоєних іншими особами. Серійним вбивствам, як специфічній категорії, деякою мірою властиві ті самі риси, що й видовій криміналістичній характеристиці, але елементи останньої мають більш загальний характер. Елементний склад характеристики серій вбивств відрізняється більшим ступенем конкретності. Він точніше відтворює картину злочинів, скоєних тим самим злочинцем, і дає змогу виділити індивідуальні ознаки, які характеризують цих осіб, а також сприяють їхньому розшуку й викриттю. Зазначені вище властивості елементів криміналістичної характеристики серійних вбивств дають змогу правильно організувати роботу з виявлення цих злочинів.

До таких елементів структури криміналістичної характеристики серійних вбивств можна зарахувати такі: 1) предмет злочинного посягання (інтересу); 2) спосіб вчинення вбивств; 3) механізм вчинення вбивств; 4) обстановка скоєння вбивств; 5) ознаки скоєння вбивств (слідова картина); 6) криміналістична характеристика особи злочинця (вбивці); 7) криміналістична характеристика

особи потерпілого (жертви); 8) зв'язок конкретного епізоду із цією серією вбивств; 9) мета й мотиви скоєння вбивств.

Організація розкриття злочину починається з дій, спрямованих на виявлення початкової криміналістичне значущої інформації. Серійні вбивства характеризуються високим рівнем інформаційної невизначеності через відсутність можливості отримати необхідну інформацію від свідків або жертв злочину. Організація і методика розкриття серійних вбивств потребує змін, а саме удосконалення технологій збору та аналізу інформації про кримінальне правопорушення.

Отже, досягненню успіху в розкритті серійних вбивств, перш за все, сприяє вирішення двох основних завдань: своєчасне розпізнання серійного характеру вбивств; встановлення до якого типу серійних вбивств відноситься злочинець, що розшукується.

ЗЛОЧИННІ ПОРУШЕННЯ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В УКРАЇНІ. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ОГЛЯДУ МІСЦЯ ПОДІЇ

Лозова Т. О., студент ННПП НАВС

Науковий керівник: к.ю.н., доцент, доцент кафедри кримінально-правових дисциплін ННПП НАВС Семенов В.В.

Огляд місця події є однією з найпоширеніших слідчих дій, яка складається з пізнавальних та закріплюючих операцій слідчого, виконуваних на місці виявлення ознак вчиненого чи передбачуваного злочину з метою відшукування та закріплення слідів, предметів і інших об'єктів, що дозволяють встановити механізм події, яка відбулася, і встановити обставини, що мають значення для досудового розслідування.

Загальні положення, рекомендації та етапи проведення цієї слідчої дії досить добре розроблені у науковій криміналістичній літературі, тому нами будуть розглянуті лише особливості її проведення у провадженнях про порушення прав інтелектуальної власності.

При безпосередній підготовці до проведення огляду місця події необхідно:

- а) визначити коло осіб, які повинні взяти участь в огляді, у тому числі співробітників міліції, технічних помічників для допоміжних робіт, спеціалістів, понятих;
- б) проконсультуватися в компетентних осіб з таких питань: які відмінності має контрафактна продукція від оригінальної; яке устаткування й пристосування можуть бути використані для відтворення екземплярів контрафактної продукції, виготовлення поліграфічних упакувань, захисних наклеюк; які заходи необхідно провести для забезпечення збереження устаткування й інформації, яка зберігається в його пам'яті;
- в) визначити техніко-криміналістичні засоби, які бажано було б використати для пошуку, виявлення й фіксації слідів, обстановки;
- г) підготувати пакувальний матеріал, бланки для опечатування, пояснювальні бирки;
- д) вирішити питання з транспортним засобом, на якому потрібно добратися до місця події й вивезти звідти вилучене;
- е) по можливості заздалегідь визначити завдання кожному учасникові слідчої дії, попередити про заходи безпеки, вибрати правила й тактичні прийоми огляду.

Крім того, при вилученні відеопродукції необхідно перевірити й відобразити в протоколі огляду місця події наявність (або відсутність) документів, які дають дозвіл на даний вид діяльності (відтворення, прокат екземплярів аудіовізуальних творів) і інших документів, які мають значення для справи. При вилученні аудіо- та відео- записуючої апаратури варто залишити компакт-диски, касети, записувані на момент початку огляду місця події, усередині апаратури. У протоколі ж відображається робочий стан виявленої апаратури й сам факт запису на компакт-диски чи касети фільмів із вказівкою їх назви.

Об'єкти, які вилучаються, необхідно упакувати належним чином, опечатати й скріпити підписами учасників огляду. У протоколі слідчої дії поряд з детальним описом обстановки й виявлених об'єктів в обов'язковому порядку фіксуються пояснення керівників і працівників підприємства, торговельної